

KENTTÄOPAS

Kenttäopas Porin poliisin kenttätoiminnan käyttöön

Viivi-Veronica Mäkinen

11/2019

Tiivistelmä

Tekijä(t)	Tutkinto
Viii-Veronica Mäkinen	Poliisi (AMK) / 20173, Opinnäytetyö
Julkaisun nimi	Julkisuusaste
Kenttäopas Porin poliisille	Julkinen, liitetiedosto (opas) poistettu (JulkL (621/1999) 24.1 §:n 5 k)
Ohjaaja	Opinnäytetyön muoto
Jyrki Lounaskorpi ja Nipa Puolamäki	Toiminnallinen opinnäytetyö
Tiivistelmä Opinnäytetyö Kenttäopas Porin poliisilaitokselle, on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka työstäminen alkoi työelämälähtöisestä ongelmasta. Opinnäytetyön tavoitteena on tehdä kenttäopas Porin valvonta- ja hälytyssektorille. Oppaan avulla jokainen poliisimies Porissa saa muistettaviin asioihin helpotusta ja pystyy mahdollisesti selviytymään oppaaseen kirjatuihin tehtäviin ja toimenpiteisiin nopeammin. Oppaassa esitellään tavallisia päivittäisiä asioita, joita valvonta- ja hälytyssektorilla tapahtuu. Oppaan käyttö ei tarvitse koulutusta. Opinnäytetyö on tehty toiminnallisen opinnäytetyön mukaisesti ja se sisältää kaksi osaa, jotka ovat opinnäytetyön produkti sekä produktin teosta laadittu raportti. Opinnäytetyön alussa laadittiin SWOT-analyysi, jonka avulla autettiin opinnäytetyön toteuttamista. SWOT-analyysin perusteella saadut johtopäätökset otettiin huomioon opinnäytetyötä tehdessä. Poliisi (AMK) työharjoittelun aikana ilmentyi tarve tämän kaltaiselle oppaalle. Opas on salassa pidettävä. Kenttäoppaasta pyrittiin tekemään mahdollisimman yksinkertainen ja käyttäjäystävällinen. Käyttöoppaan sisällysluettelo sekä kansilehti ovat tämän oppaan liitteenä. Tätä kenttäopasta voidaan tulevaisuudessa kehittää ja päivittää. Opas tullaan tulevaisuudessa laittamaan myös elektroniseksi aineistoksi, jolloin päivittäminen ja ajatasaana pitäminen on käyttäjäystävällisempää.	
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja -vuosi
25 + 19	11/2019

Avainsanat

Kenttäopas, Porin Poliisilaitos, Kenttätoiminta, Toiminnallinen opinnäytetyö, Opas

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	5
2.1 Aiheen valinta.....	5
2.2 Aiheen rajausta	6
2.3 Haasteet	8
3 OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄT JA TAVOITTEET	9
3.1 Tavoite ja tarkoitus	9
3.2 Toiminnallinen opinnäytetyö.....	10
3.3 SWOT-analyysi	12
3.4 SWOT-analyysi kaavio	13
3.5 SWOT-analyysin johtopäätökset.....	14
4 KENTTÄOPAS	15
4.1 Kenttäoppaan aineiston kerääminen ja keräämisen menetelmät	16
4.2 Kenttäoppaan julkisuus ja salassapitomerkinnot	18
4.3 Kenttäoppaan jakelu	19
5 YHTEISTEISTEN TOIMINTAKÄYTÄNTÖJEN MERKITYS TYÖYHTEISÖSSÄ	20
5.1 Työyhteisö	21
6 POHDINTA	21
6.1 Projektin arviointi.....	21
6.2 Projektin luetettavuus	22
6.3 Oman oppimisen arviointi	23
7 LÄHTEET	25
8 LIITTEET.....	26

1 JOHDANTO

Tämän toiminnallisen opinnäytteen sisältö koostuu produktista sekä raportista. Opinnäytteen produktina, eli tuotoksena olen luonut oppaan Porin poliisin valvonta- ja hälytyssektorin toiminnan käyttöön. Oppaan sisältö pohjautuu jo olemassa oleviin ohjeisiin, määräyksiin ja toimintatapoihin, jotka toivottiin saatavan yksien kansien väliin, helposti saataville. Oppaaseen on kerätty erilaisia ohjeistuksia sekä käytäntöjä, joiden mukaan Porin poliisi on toiminut jo ennen oppaan valmistamistakin. Oppaan sisällön valinta on valittu valvonta- ja hälytys sektorissa työskentelevien poliisimiesten kertomien puutteiden ja kehityskohteiden kautta.

Hälytys- ja valvonta sektori on toimenkuvaltaan hyvin laaja-alaista, joka asettaa haasteen sille, että toimintatavat ja ohjeistukset ovat ajantasaisia, yksinkertaisia ja helposti löydettävissä. Poliisille annetaan jatkuvasti uusia ohjeita ja määräyksiä, joiden noudattaminen on ehdottoman tärkeää, mutta lainpuitteissa myös pakollista. Kun ohjeita, toimintatapoja ja määräyksiä on seinillä, sähköpostissa ja ihmismuistissa, niin niiden noudattaminen saattaa olla joskus hyvin haastavaa. Ohjeita kyllä noudatetaan ja työ halutaan saada hyvin tehdyksi, mutta ohjeet ja määräykset pitäisivät olla helposti löydettävissä, jotta niitä voitaisiin tehokkaasti noudattaa. Idea työhöni lähti kentän ryhmänjohtajalta, jonka kanssa pohdimme, miten saamme tiedon helposti yhteen paikkaan, siten että sitä olisi mahdollisimman helppo käyttää tilanteessa kuin tilanteessa.

Oppaan käyttäjiksi on suunniteltu Porin poliisin konstaapeleita, jotka työskentelevät valvonta- ja hälytys sektorilla. Hyviä oppaan käyttäjiä ovat harjoittelussa olevat nuoremmat konstaapelit, mutta opas sopii muistivihoksi jo kauemminkin laitoksessa työskenteleville poliiseille. Oppaan suunnittelussa on kerätty tietoa haastatteleamalla harjoittelussa olleita konstaapeleita sekä Porissa työskenteleviä jo enemmän virkaikää omaavia konstaapeleita. Haastatteluissa on pyritty siihen, että tieto joka oppaaseen laitetaan, olisi hyödyllistä jokaiselle Porin kentällä työskentelevälle konstaapelille. Kaikkea tietoa ei pysty sisäistämään, ja muistin virkistämiseksi on hyvä joskus katsoa ohjeistusta. Oppaalla pyrin helpottamaan ohjeiden löytämistä sekä nopeuttamaan työntekoa.

Kenttätoiminta pitää sisällään hyvin laajan skaalan erilaisia tehtäviä. On kuitenkin tehtäviä, jotka toistuvat päivittäin tai viikoittain, ja niihin on luotu hyvin toimivia keinoja, joita pyrin saamaan produktillani kaikkien tietoisuuteen. Yksinkertainenkin tehtävä voi pitää sisällään sellaista tietoa, joka pitää muistaa kirjata tai käsitellä, mutta ohjeiden vaikean saatavuuden vuoksi se voi jäädä käsittelemättä. Paperinen opasvihko ei ole uusi keksintö, mutta kyselyien perusteella, se on monen poliisimiehen mielestä kuitenkin toimivin keino.

2 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

2.1 Aiheen valinta

Ammattikorkeakoulun tavoitteena on saada opiskelijalle sellainen ammattitaito, joka mahdollistaisi työllistymisen hyvin nopeasti valmistumisen jälkeen. Työllistymiseen voi vaikuttaa myös opinnäytetyön aiheen valinnalla. Oikeanlaisen aiheen avulla on mahdollisuus luoda yhteyksiä työelämään ja mahdollisesti ylläpitämään suhteita harjoittelupaikkaan myös harjoittelun jälkeen. Mikäli opinnäyteaiheen saa liitettyä työelämään ja työelämässä niihin aihealueisiin, jotka kirjoittajaa kiinnostaa, niin opinnäytetyön tekeminen tukee samalla myös ammatillista kasvua. (Vilka, 2003, 16-17) Opinnäytetyön aiheen valinnassa on tärkeää valita se sellaiselta aihealueelta, joka kiinnostaa oikeasti. Aihealueen on hyvä olla sellainen, josta on jotakin ennakkotietoa, jotta työ ei muodostu liian suureksi. Opinnäytteen aiheen voi valita myös sellaiselta alueelta, josta ei ole aikaisempaa tietoperustaa tai tietoa juuri ollenkaan, mutta se tuo opinnäytteelle selkeästi enemmän työtunteja. (Kananen, 2015 s 34)

Valitsin tämän aiheen opinnäytteeseeni, nopeilla päätöksillä, koska tiesin että aihealue on minun mielestäni kiinnostava ja jaksan perehtyä siihen koko opinnäytetyö projektin ajan.. Ennen työharjoittelun alkua minulla ei ollut minkäänlaista käsitystä siitä, minkä aiheen tulisin valitsemaan opinnäytteeseeni. Pohdin usein ääneen töissä, että en osaa sanoa minkälaisen opinnäytteen teen, koska halusin työn, joka on mielestäni kiinnostava ja tulee oikeaan tarpeeseen. Ajatuksena minulla oli myös se, että olisi hyvä, jos aihe liittyisi jotenkin valvonta- ja hälytyssektoriin. Minulle oli useasti sanottu, että luultavasti kukaan ei tule ikinä lukemaan opinnäytetyötä, oli se mikä tahansa. Töissä minulle painotettiin sitä, että mitä nopeammin aihe on valittu, ja saatu valmiiksi, sitä nopeammin aukeaa myös mahdollisuus

työpaikalle. Minulle tärkeimmät kriteerit olivat aiheen kiinnostavuus, sekä se että aihe liittyisi jotenkin valvonta- ja hälytystoimintaan.

Harjoittelun puolivälin tuntumassa, Porin poliisilaitoksen ylikonstaapeli tuli sanomaan minulle, että on mahdollisesti keksinyt minulle opinnäyte aiheen, joka olisi tarpeellinen Porin poliisilaitokselle ja lisäksi aihe liittyisi valvonta- ja hälytyssektorin toimintaan. Porin poliisi tarvitsee kenttäoppaan, jonka avulla yhdistetään jo käytössä olevia toimintatapoja yhtenäisemmiksi. Näin saadaan kymmenet ohjeet ja määräykset yksien kansien väliin. Työn aihe valikoitui minulle tämän idean jälkeen lähes välittömästi. Tiedostin heti, että opas on se työ, jota haluan lähteä työstämään. Minulle mainittiin myös se, että jos oppaan tekee hyvin, niin se tulee laajaan jakeluun Porin poliisille eikä jäisi vain opinnäytteeksi, jonka aihe keksittiin väkisin. Kohderyhmänä minulle sanottiin olevan sekä uudet, että vanhemman valvonta- ja hälytyssektorin poliisimiehet. Toki oppaassa olevat asiat ovat jo jollakin tavoin tuttuja enemmän virkaikää omaaville konstaapeleille, mutta harjoittelijoiden keskuudessa opas on tärkeä, ja hyvä apuväline talon tapojen opetteluun.

Opas on ajankohtainen, koska Porin poliisilaitoksella ei ole käytössä minkäänlaista kenttäopasta helpottamaan työntekoa. Poriin on tehty noin 10 vuotta sitten kenttämuistio niminen vihko, mutta sen tiedot ovat monilta osin jo melko vanhentunutta. Porin poliisiin tulee jatkuvasti harjoittelijoita, ja myös uusia konstaapeleita muilta laitoksilta. Jokaisella laitoksella on omat toimintatapansa, joten tällainen opas nopeuttaa sopeutumista, ja oppimista laitoksen tapoihin.

2.2 Aiheen raja

Aiheen rajaamisella määritellään se, miten ilmiö tai asia hahmotetaan ja mitkä tekijät otetaan opinnäytteessä huomioon. Kun aihe rajataan, turvataan se, ettei opinnäytteestä tule liian laaja-alaista kokonaisuutta. Opinnäytetyön aiheen raja

Porin poliisilla ei ole tällä hetkellä aktiivisessa käytössä minkäänlaista opasta tai kenttämuistiota, joka olisi suunnattu itsessään Poriin. Joidenkin konstaapeleiden taskusta löytyy Poliisiammattikorkeakoulussakin jaettu kenttämuistio, mutta läheskään kaikilla se ei ole taskussa mukana. Tämän opinnäytetyön produktina syntyi opas, jonka sisältö on suunnattu Porin poliisin kenttätoiminnassa työskenteleville poliisimiehille. Oppaan on tarkoitus olla myös apuväline niille virkamiehille, jotka ovat mahdollisesti muissa kuin valvonta- ja hälytystoiminnan tehtävissä.

Opinnäytetyön produktina syntyneen Porin poliisin kenttäoppaan koostaminen perustui jo tiedossa oleviin ohjeisiin sekä käytäntöihin. Kenttäoppaasta pyrittiin tekemään käytännönläheinen ja helposti ymmärrettävä tuotos, jonka avulla voi askel askeleelta suorittaa jonkin oppaaseen kirjatun toimenpiteen. Opas tehtiin yksinkertaiseksi, jotta virkaikää katsomatta pystyy toimimaan oppaan avulla, ilman erillistä ohjeistusta oppaan käyttämiseen.

Opinnäytetyön tarve tuli työelämästä, jossa on todettu työelämälähtöinen ongelma. Ongelmaa pyritään ratkaisemaan tämän selkeän oppaan avulla. Oppaaseen kerättiin tärkeitä ohjeita ja säännöksiä, joita Porin poliisin tulee päivittäisillä työtehtävillään noudattaa. Käytänteet ovat toki erilaisia, mutta sama kaavio pätee hyvin pitkälti kaikkiin ohjeistuksiin, joita oppaassa käsitellään.

Opinnäytetyön rajaukseen sain itse hyvin vapaat kädet, mutta pyrin pitämään oppaan koon sen kokoisena, että oppaasta ei tule ainakaan liian suppeaa tai liian laajaa. Tavoitteenani oli, että oppaassa on hyödyllistä ja tärkeää tietoa hyvin yksinkertaisesti avattuna. Aluksi aiheita, joita oppaaseen tulee, oli jonkun verran enemmän, mutta haastatteluiden ja keskusteluiden perusteella, niitä rajattiin pikkuhiljaa pois. Oppaan aihealueisiin tuli jatkuvasti lisäehdotuksia, ja otin kaikki ylös omiin muistiinpanoihin, mutta työn tekijänä minun piti tietää omat resurssit, sekä ymmärtää oman tiedon taso ja rajata aiheet myös sen mukaan. Lopuksi rajaaminen piti pitää melko tiukkana, koska halusin jokaisesta aiheesta mahdollisimman kattavasti tietoa, enkä voinut enää ottaa enempää aiheita, koska en olisi saanut opasta tehtyä yksin kasaan, annetun ajan puitteissa.

Opasta tulee käyttämään valvonta- ja hälytyssektorilla työskentelevä poliisimies, jolla on jo käsitys toimintatavoista. Opasta tulee käyttämään myös poliisiharjoittelijat, jotka pystyvät

käyttämään opasta talon tapojen opetteluun. Oppaassa käydään läpi erilaisia tehtäviä siten, että oppaan avulla työteko nopeutuu ja ohjeet ovat yhdessä paikassa, yksien kansien välissä.

2.3 Haasteet

Tämän opinnäytteen haasteet keskittyivät lähinnä aiheiden rajaukseen, sekä myös kaiken tarvittavan tiedon saamiseen. Haasteeksi muodostui myös oppaan saaminen sellaiseksi, että siitä on hyötyä kaikille, virkaiästä huolimatta. Haastatteluista kävi ilmi, että oppaaseen olisi ollut kolminkertainen määrä asioita laitettavaksi. Aiheiden määrää oli kuitenkin pakko rajata, jotta työ ei kasvanut suhteettoman suureksi. Aloitin aiheiden rajaamisen jo heti alkutaipaleella. Haastatteluihin osallistuneet konstaapelit muistuttivat minua siitä, että aiheita oppaaseen kyllä on, mutta niistä pitää osata valita tärkeimmät ja sellaiset, joissa on mahdollisesti eniten epäselvyyksiä.

Haasteeksi osoittautui myös haastateltavien valikoiminen. Onneksi kaikki haastateltavaksi kysytyt henkilöt suostuivat opinnäytteen työstämiseen hyvällä asenteella. Minun piti valikoida sellaiset henkilöt, joiden tausta ja tietämys on mahdollisimman laajaa. Lisääarvoa haastateltavalle toi erikoisosaamiseen johonkin aiheeseen. Löysin todella hyvät haastateltavat ja sain kaikilta kattavia vastauksia kysymyksiini. Sain vastuksia myös sellaisilta henkilöiltä, joita en varsinaisesti haastatellut opinnäytteeseeni.

Aiheiden ja otsikoiden valikoitumisen jälkeen, kenttäoppaan sisältöä sai sujuvasti hankittua. Sisällön hankkimiseen meni varmasti suurin aika opinnäytetyön teossa. Seuraavaksi haasteeksi osoittautui yllättäen myös se, miten saan oppaasta selkeän ja helposti ymmärrettävän, mutta samalla myös sisällöltään tarpeeksi kattavan. Minun vahvuuteni ei ole visuaalisuus. Osaan luoda ajatuksen tasolla erittäin hienoja suunnitelmia siitä, millainen esimerkiksi tämä opas ulkomuodoltaan on. Ajatuksien tuottaminen aidoksi työksi, oli minulle haastavaa. Luin kaikki mahdolliset oppaat, joita löysin opinnäytteiden joukosta ja pyrin saamaan jonkinlaisen suunnitelman, josta voin lähteä työstämään kenttäopasta. Haasteet olivat kuitenkin sellaisia, jotka oli mahdollista ottaa haasteena, eikä esteenä opinnäytteen toteuttamiseen. Haasteet saattoivat tehdä työstä jopa hieman paremman, kun asioita joutui miettimään useammalta suunnalta.

Oppaan yksi keskeisin haaste oli se, että minä harjoittelijana olin kirjoittamassa opasta konstaapeleille, jotka ovat tehneet kyseistä työtä jo pitkän aikaa. Porin Konstaapelit omistavat hyvin paljon enemmän työkokemusta ja virkaikää, kuin minä vielä pitkään aikaan. Kun minulle ehdotettiin tämän oppaan tekemistä, olin vain innoissani siitä, kun sain sellaisen työn, joka on varmasti kiinnostava alusta loppuun. Opasta tehdessäni jouduin kuitenkin pohtimaan useasti, miten suuri luottamus minulle on osoitettu, kun minulle annettiin mahdollisuus tehdä tällainen työ Porin poliisilaitoksen poliiseille. Aluksi en mitenkään ottanut siitä sen suurempaa taakkaa itselleni, koska monet hokevat, että ei opinnäytettä lue ketään muu kuin sen arvostelijat ja tekijä itse. Kunnianhimo kuitenkin kasvoi tehdessä ja halusin tehdä työn, joka menee oikeasti käyttöön. Porin poliisista eräs komisario oli sitä mieltä, että mikäli opas on hyvä, niin se tulee kyllä käyttöön ja laitetaan laajaan jakeluun. Omaksi tehtäväksi jäi vaan tehdä oppaasta sellainen, että näiden komisarioiden mielestä se on ”tarpeeksi hyvä”. Oppaasta piti saada sellainen, että siitä on hyötyä muillekin kuin vain vasta Poriin töihin tulleille, ja vastavalmistuneille poliiseille.

3 OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄT JA TAVOITTEET

3.1 Tavoite ja tarkoitus

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli saada luotua toimiva ja helposti ymmärrettävä kenttäopas Porin poliisin valvonta- ja hälytystoiminnan käyttöön. Opas on suunnattu sekä jo työssä oleville poliiseille, että poliisiharjoittelijoille. Tavoitteena on liittää yksien kansien väliin ohjeita ja toimintatapoja, jotta ne olisivat helpommin käytettävissä. Tavoitteena ei ole luoda uusia ohjeita, vaan saada kasatuksi jo käytössä olevia käytäntöjä sekä niihin liittyviä tärkeitä muistettavia asioita.

Opinnäytteen tarkoitus on saada ohjeet helpommin saataville ja myös harjoittelijoiden tietoisuuteen helpommin. Tarkoitus tulee täytettyä, jos ohjeet, joita oppaaseen on laitettu, koetaan hyviksi ja selkeiksi, ja opas laitetaan laajaan jakeluun. Oppaaseen ei ole laitettu kovinkaan monimutkaisia asioita, vaan yksinkertaisia ohjeita ja kaavoja siitä, miten toimitaan missäkin tilanteessa. Tarkoituksena ei ole luoda mitään muuta uutta. Kaikki oppaan sisältö on tarkoituksella jo käytössä olevaa ohjeistusta, jotka on vain kasattu yhteen helpommin saataville.

Kaikkein tärkeimmässä osassa ovat varmasti Poriin muualta töihin tulleet konstaapelit, joko harjoitteluun tai toiselta poliisilaitokselta. Ohjeita tulee jatkuvasti lisää, joko sähköpostiin, aamupalaverissa tai jollakin muulla tapaa. Ohjeet eivät ole aina helposti saatavilla, ainakaan jos ohjeita tarvitsee jossakin muualla kuin itse poliisilaitoksella. Tavoitteena on saada työntekoa helpommaksi siten, että jokaisen haalarin povitaskussa voi olla vihko, johon tarpeellinen tieto on kirjattu lyhyesti ja yksinkertaisesti.

Tavoitteena on saada opas jakeluun Porin poliisilaitoksen tarpeiden mukaan. Minun käsitykseni asiasta on, että Porissa osataan kyllä hoitaa työtehtävät, siten kuin ne kuuluvat hoitaa. Ohjeita vaan tulee jatkuvalla syötöllä lisää, ja ohjeiden sisäistäminen ei aina onnistu samalla tahdilla kuin niitä tulee. Porin kentän ikähaarukka on melko laaja, ja valvonta- ja hälytyssektorissa työskentelee myös jonkin verran, jo hieman varttuneemman virkaiän omaavia konstaapeleita.

Oppaan tarkoitus ei ole kertoa sitä, mitä Porissa ei osata tehdä, vaan luoda työkalu, joka voi parhaassa tilanteessa helpottaa tai nopeuttaa työntekoa. Oppaaseen saatu tieto on rajallista ja siihen ei ole laitettu tietoa jokaisesta työtehtävästä. Oppaaseen on rajattu yleisimpiä ja keskeisimpiä asioita, jotka haastatteluiden perusteella koettiin oppaaseen sopiviksi. Opas ei laajuudeltaan ole kovin suuri, ja se voi halutessaan opetella esimerkiksi ulkoa. Joissakin tilanteissa oma muisti ei välttämättä toimi ja silloin opas voi helpottaa työskentelyä merkittävän paljon. Haastatteluiden perusteella, myös jo kauemmin Porin poliisilaitoksella työskennelleet konstaapelit ovat ottamassa opasvihkoa hyvin vastaan. Voi hyvin olla, että he eivät oikeasti opasta tule avaamaan kertaakaan. Vaihtoehtoisesti voi olla, että opas tulee isommin käyttöön kuin osaan edes kuvitella. Mikäli opas onnistuu, se voi tulla saamaan paikan myös vanhemman konstaapelin haalarin taskusta.

3.2 Toiminnallinen opinnäytetyö

Opinnäytetyön voi tehdä erilaisilla tutkimusmenetelmillä, riippuen aiheesta ja siitä mitä ja miten haluaa tutkia. Tutkimusmenetelmiä ovat kvalitatiivinen tutkimus, kvantitatiivinen tutkimus sekä toiminnallinen tutkimus. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä eli laadullinen tutkimus, jolla saadaan avattua ymmärrys ilmiöön ja sen kautta sen teoretisoitumiseen. Kun

laadullista tutkimusta aletaan kasaamaan, siihen kerätään usein hyvin paljon aineistoa, eikä tutkimuksen tuloksen tulkitsemiseen ole määrällisen tutkimuksen lailla kovin tarkkoja tulkintaohjeita. Kun ilmiö kuvataan laadullisen tutkimuksen tavoin, sitä pidetään yleensä jopa parempana kuin kvantitatiivisen tutkimuksen ilmaustavalla, eli luvuilla kerrottuna. Joitakin ilmiöitä tai asioita ei voi kuvata numeroiden avulla, kuten ihmisten suhtautumista tai esimerkiksi ihmisten asenteita. (Kananen 2015, 71.)

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus taas vaatii, että tutkittava ilmiö tunnetaan ennakolta. Usein määrällisen tutkimuksen aineistona toimii erilaiset valmiit tilastot mutta myös kyselyiden myötä saadut tiedot. Kun määrällisen tutkimuksen tuloksia esitetään, ne esitetään yleensä joko taulukkomuodossa jakaumina toiselta nimeltään frekvensseinä. Toinen vaihtoehto esittämiseen on erilaiset tilastolliset tunnusluvut. (Kananen 2015, 75) Tutkimusmenetelmiä voidaan käyttää myös yhdessä, siten että tutkimus voi täydentää toinen toistaan. Laadullisen tutkimuksen jälkeen voi seurata määrällinen tutkimus. (Kananen 2015, 71)

Määrällinen ja laadullinen tutkimus kumpikin vaatii perehtymistä ilmiön ja asian nykytilaan. Oman opinnäytetyöni tarkoitus ei ollut vain tutustua ja perehtyä yhteen tiettyyn ilmiöön tilastojen avulla, eikä myöskään todeta jonkin ongelman olemassaoloa. Minun tarkoitukseni oli puuttua jo tiedossa olevaan ongelmaan, joka on jo todettu. Laadin siis produktina oppaan Porin hälytys- ja valvontasektorin käyttöön. Toiminnallisen opinnäytteen tuotos on aina jokin konkreettinen tuotos, kuten esimerkiksi opas. Tästä syystä minun toimintamallikseni valikoitui toiminnallinen opinnäytetyö. (Vilka, 2003)

Toiminnallinen opinnäytetyö sisältää tavallaan kaksi prosessia, mikäli varsinainen produkti sisältää tekstiä, tällaisesta esimerkkinä voisi olla opas tai ohje. Ensin tehdään produkti teksteineen ja sen jälkeen raportti, jossa käydään läpi produktin suunnittelu- ja valmisteluprosessia. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tekstin pitää olla kohderyhmälle sopivaa sekä sisällöllisesti, että myös muuten. Tekstissä pitää ottaa huomioon produktin käyttötarkoitus. (Vilka, Airaksinen 129) Opinnäyteprojektini on siis kaksiosainen, itse opinnäytetyö ja sen lisäksi sen tuotos eli kenttäopas.

Minun opinnäytetyöni produkti on opas Porin kentän toimintatavoista päivittäisessä kenttätoiminnassa. Olen kasannut siihen tietoa erilaisista tilanteista, ohjelapuista, sähköposteista sekä poliisimiesten haastatteluista. Työni on rajattu koskemaan Poria ja

tietyin osin sen lähialueita. Produktini on sisällöltään paljon tekstiä ja muutamia havainnollistavia kuvia tai kaavioita. Produktin kieliasu on sellainen, että se on tarkoitettu poliiseille. Produktissa käytetään tyypillistä poliisisanastoa ja joitakin poliisissa käytettäviä lyhenteitä.

Raportti, joka tehdään produktin lisäksi, sisältyy toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Raportti sisältää raportointia siitä millainen työprosessi produktin valmistuksessa on käyty läpi. Raportissa käydään läpi työprosessin kulku alusta loppuun. Lisäksi käydään läpi, millaisia johtopäätöksiä on syntynyt työn valmistusvaiheessa ja sen valmistumisen jälkeen. (Vilka, Airaksinen 2003, 65) Minun opinnäytetyöni sisältö on pääasiassa produktin käsittelyä. Jotta opinnäytteen kokonaisuus ei olisi niin laaja, niin päätin pitää opinnäytetyöni raportin mahdollisimman tiiviinä, koska produkti on noin 20 sivuinen. Olen pohtinut raportissa myös produktin laatimisen vaiheita ja käyttämiäni menetelmiä, kuten SWOT-analyysia.

3.3 SWOT-analyysi

SWOT-analyysi on toiselta nimeltään nelikenttäanalyysi. Se on yksinkertainen sekä myös hyödyllinen työkalu esimerkiksi opinnäytetyön suunnittelussa. SWOT-analyysi on yksi maailman suosituimmista analyyseista. (Oulun seudun ammattikorkeakoulu) SWOT-analyysi on yleinen työkalu myös yritysmaailmassa. Se voi toimia apukeinona esimerkiksi henkilöstön kelpoisuuden arvioinnissa tai jonkin hankkeen toteutuskelpoisuutta pohtiessa. SWOT- analyysi sana tulee neljästä englanninkielisestä sanasta, joiden ensimmäiset kirjaimet muodostavat sanan SWOT. Sanat laitetaan neliöön, joka on jaettu neljään osaan. sanat ovat:

- Strengths- Vahvuudet (Sisäiset)
- Weaknesses – Heikkoudet (Sisäiset)
- Opportunities – Mahdollisuudet (Ulkoiset)
- Threats – Uhat (Ulkoiset)

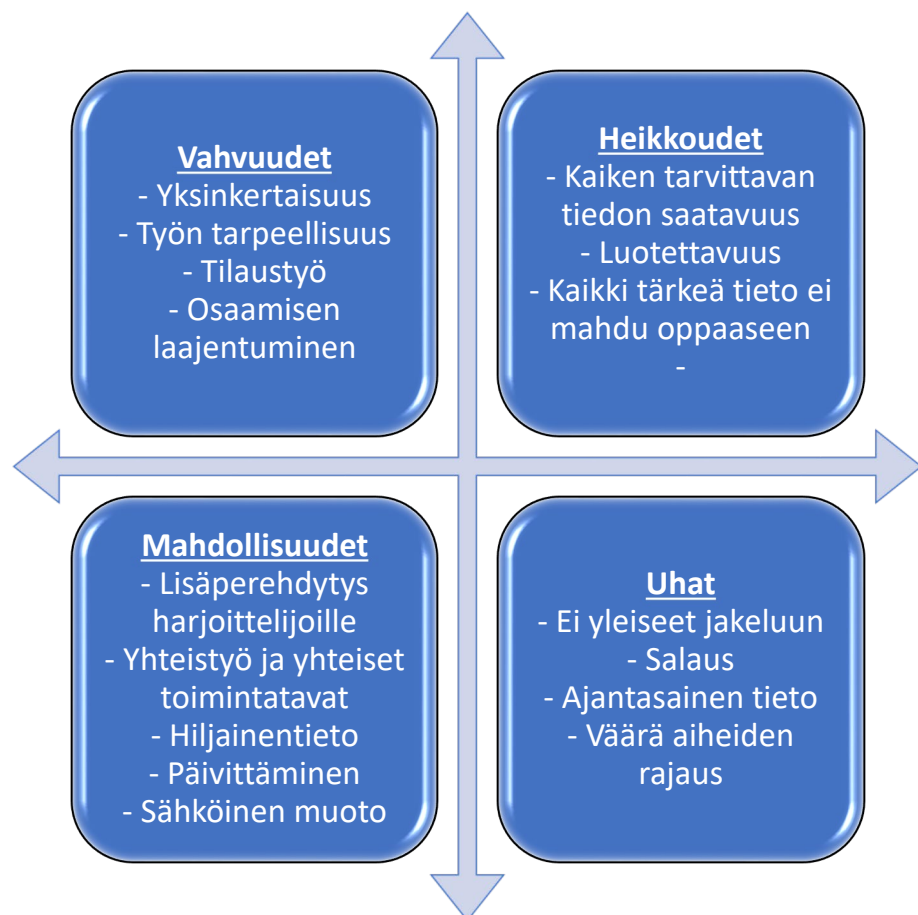
Tätä menetelmää käytetään esimerkiksi juuri opinnäytetyön strategian laatimiseen tai ongelmien tunnistamiseen. (Kujanpää, luentomateriaali) Nelikenttäanalyysiin on jaettu sekä ulkoiset ja sisäiset tekijät. Sisäisillä tekijöillä tarkoitetaan vahvuuksia ja heikkouksia, joilla voidaan tarkoittaa esimerkiksi motivoitunutta henkilökuntaa vahvuutena ja heikkoutena taas heikkoa johtajuutta. Ulkoisilla tekijöillä tarkoitetaan mahdollisuuksia ja uhkia.

Mahdollisuutena voidaan tarkoittaa esimerkiksi teknologian edistymistä ja uhkana esimerkiksi puutteellisia suunnittelumenetelmiä. (Oulun seudun ammattikorkeakoulu)

SWOT-analyysin kohteena voi olla työ koko laajuudessaan, tai mahdollisesti vain jokin osio siitä työstä. Analyysin pohjalta voidaan miettiä miten heikkouksia voisi muuttaa vahvuuksiksi ja miten niitä vahvuuksia voisi siten käyttää hyväksi. On myös tärkeää, että analyysin pohjalta mietitään voisiko heikkouksia poistaa kokonaan ja miten vahvuuksia ja mahdollisuuksia voidaan vahvistaa vielä lisää. SWOT-analyysissä esiin tulleita mahdollisuuksia kannattaa siis ehdottomasti pyrkiä hyödyntämään ja uhkien mahdollisuus on hyvin tärkeää tunnistaa. Näin niihin voidaan mahdollisesti varautua jo ennakoon.

3.4 SWOT-analyysi kaavio

Alla olevassa kaaviossa on esillä SWOT-analyysi minun opinnäytetyöstäni. Siinä on havainnollistettu minun opinnäytteeni vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Analyysin tekemisen jälkeen Käytin kaavion tuloksia apuna opinnäytteen tekemisessä. Työssä otin myös huomioon analyysistä syntyneiden johtopäätösten tulokset.

3.5 SWOT-analyysin johtopäätökset

Opinnäytetyöni produktina syntynyt opas on hyvin yksinkertainen käyttää. Laadin sen niin yksinkertaiseksi, että vasta työn aloittanut poliisiharjoittelija pystyy toimimaan oppaan avulla helposti. Olen käyttänyt oppaassa vähän kuvia ja enemmän tekstiä, mikä johtuu siitä, että tekstillä sain asian yksinkertaisemmin kerrottua. Työ oli tilaustyö, joka toimi vahvuutena sen vuoksi, että sain panostettua moniin eri kohtiin paljon enemmän, kuin silloin jos olisin tehnyt oppaan vain itselleni. Yksi tavoitteeni oli saada yksinkertainen ja toimiva opas, joka tulisi laajaan jakeluun Porin alueelle. Jakelusta ei vielä ole varmuutta, mutta olen tehnyt oppaan kanssa hyvin tarkkaa työtä edesauttaen sitä, että opas menee laajaan jakeluun. Vahvuuksista yksi oli osaamisen laajentaminen, joka on varmasti Porin poliisin päivittäinen toive ja tavoite. Osaaminen laajentuu varmasti ainakin harjoittelijoiden osalta. Kaikilla osaaminen ei laajennu, koska kaikki tieto, jota oppaassa käsitellään, on jo tiedossa olevia ohjeistuksia. Joka tapauksessa toimintatavat vahvistuvat ja yhtenäistyvät työntekijöiden kesken.

Tiedon saatavuus oli paljon kiinni siitä, miten sitä osasi etsiä ja kysyä. En ollut täysin varma olenko saanut kaiken tiedon ja olenko käyttänyt oikeita lähteitä. Sen tulokset tulee näkymään vasta sitten, kun opas on laitettu jakeluun ja olen saanut kommentit siitä, onko aiheet ja ohjeet olleet tarpeellisia. Oppaan aiheiden rajausta oli todella haastavaa ja on tiedossa, että kaikkea tietoa, mitä oppaaseen olisi voitu laittaa, ei saatu mahdutettua siihen siten että työ olisi pysynyt opinnäytteen kannalta järkevässä mittakaavassa. Keskustelut usean eri poliisimiehen kanssa kuitenkin vahvistivat sen, mitkä ovat ne tärkeimmät asiat, jotka tulisivat oppaaseen laittaa. Oppaan luotettavuus on työvaiheessa tarkistettu useaan otteeseen, monelta eri taholta. Kaikki oppaaseen käytetty materiaali on poliisilaitoksen hyväksymiä ohjeita ja määräyksiä ja näitä seuraten on saatu aikaan opas, joka on varmasti luotettava ja hyväksytty käyttää Porin poliisilaitoksella. Pyrin saamaan heikkoudet jollakin tapaa pienemmiksi tai hyödynnettyä työn edetessä vahvuuksiksi ja mielestäni onnistuin siinä hyvin.

Oppaan mahdollisuudet ovat hyvin rajattomat, mutta päälimmäisenä Porin poliisilaitokselle tulevat harjoittelijat saavat hyvin tärkeää tietoa, mikäli opasta tullaan heille jakamaan. Vaikka Porissa on hyvin kattavat perehdytykset, niin opas olisi erittäin hyvä lisäperehdytys tuleville opiskelijoille. Vaikka analyysiin merkkasin lisäperehdytyksen harjoittelijoille, niin

perehdytystä tai muistin virkistystä tapahtuu varmasti myös vanhemmille työntekijöille, mikäli he haluavat oppaan sellaisena ottaa vastaan. Opas voi toimia myös muistivihkona, koska tiedon määrä ei ole sellainen, ettei sitä muistaisi, mutta tehtävät saattavat olla sellaisia, että ne eivät päivittäin tule vastaan. Yhteistyö ja yhteiset toimintatavat ovat pitkä prosessi, joka ei toteudu hetkessä. Porissa tämä on hyvällä tasolla jo nyt, mutta silti oppaan yhtenä tavoitteena on saada toimintatapoja yhtenäisemmäksi. Toive yhteisistä toimintatavoista tuli produktin tilaajalta ja tämänkaltaista viestiä tuli muualtakin Porin poliisilaitokselta. Pelkästään tämä opas ei tuo työyhteisöä yhtenäisemmäksi, mutta toivon, että se voi osaltaan olla askel lähemmäs yhteisiä toimintatapoja.

Haastattellessani konstaapeleita opasta varten, sain käsiini paljon hiljaista tietoa, jonka halusin saada oppaaseen. Osa tiedosta oli sellaista, jota en voinut laittaa, koska ne eivät olleet virallisia ohjeistuksia vaan enemmän käytänteitä, jotka toki olivat ohjeiden ja määräysten mukaisia. Oppaassa on kuitenkin paljon sellaista tietoa, joka voidaan luokitella hiljaiseksi tiedoksi ja jota ei ole kovin helposti saatavilla esimerkiksi keikka tilanteessa. Oppaan päivittämisestä ei ole ollut vielä puhetta, mutta käytänteet ja määräykset muuttuvat hyvin nopeaan tahtiin, ja opas voi olla päivittämisen tarpeessa jo vuoden kuluttua. Päivittämisen voi suorittaa joku muu opinnäytettä tekevä tai voin hoitaa päivittämisen itse, mikäli tilaaja näin haluaa. Kumpaankin vaihtoehtoon ojennan auttavan käteni ja autan sen luomisessa. Pyrin saamaan oppaan sähköiseen muotoon samaan aikaan kun opinnäyte lähtee jakeluun tai hyvin pian sen jälkeen, mutta joka tapauksessa vuoden 2019 puolella.

Ulkoisena uhkana koen opinnäytteelleni se, että mikäli opas ei mene niin laajaan jakeluun kuin olen kaavaillut, niin tieto ei tule toimimaan siten kuin olen kaavaillut. Uhka voi olla myös se, että tieto vanhenee ilman päivitystä. Opasta pitää päivittää ja pitää ajan tasalla, jotta se on käyttökelpoinen kenttätoiminnassa.

4 KENTTÄOPAS

Opas, joka sisältää ohjeita voi olla sisällöltään pelkästään ehdotus tai suositus, mutta toisaalta se voi olla myös täysin sitova ohje. Kaikki oppaat pitäisi aloittaa sillä, että kerrotaan kenelle opas, tai ohje on suunnattu. Kun ohjeita kirjoitetaan, yksi iso ongelma on se, että ihmiset, jolle ohje kirjoitetaan, eivät lue ohjeita. Seuraavaksi ongelmaksi muodostuu

ymmärrettävyys. Ohjeita kirjoittaessa pitäisi muistaa se, että jotakin voidaan aina ymmärtää tai käsittää väärin. (<http://jorpela.fi/kirj/7.7.html>)

Kun opasta lähdetään työstämään, on hyvä huomioida muutama tärkeä asia, Oppaassa pitää käyttää käskymuotoa. Käskymuoto selkeyttää mitä lukijan itse pitää tehdä ja mitä joku muu tekee. Oppaan ohje on lukijalle oman edun mukaista ja siksi käskymuoto ei kuulosta määräilevältä. Oppaan kirjoittajan pitää olla hyvin perehtynyt oppaaseen tuleviin aihealueisiin, jotta asian saa tuotua ilmi siten, että lukija ymmärtää sen helposti. Mikäli oppaassa käyttää vaikeita termejä tai lyhenteitä, on ne hyvä selventää lukijalle. Ohjeet on oltava helposti hahmotettavassa muodossa. Selkeä kokonaisrakenne, selkein otsikoin lisää tekstiin selkeyttä. Tärkeää on myös muistaa järkevä järjestys, ja mahdollisuus kannattaa laittaa kuvia avuksi selkeyttämään ohjeistusta. (www.kotus.fi) Opas on tehty sellaiseen muotoon, että sitä on helppo lukea ja sen avulla selviää oppaaseen kirjatusta tehtävistä hyvin läpi.

4.1 Kenttäoppaan aineiston kerääminen ja keräämisen menetelmät

Keräsin opinnäytteen aineistoa jo maaliskuusta 2019 alkaen, heti sen jälkeen, kun opinnäytteen aihe varmistui. Aloitin aineiston keräämisen kuitenkin hyvin rauhallisesti lähinnä keskustelemalla valvonta- ja hälytys sektorilla työskentelevien konstaapeleiden kanssa. Aluksi keskustelut keskittyivät siihen, mitä oppaaseen olisi hyvä sisällyttää. Lista laitettavista aiheista oli aluksi melko pitkä, ja yövuorojen hiljaisina hetkinä sitä tiivisteltiin ja kasvatettiin vuorotellen. Otin kaikki uudet ohjeistukset ja määräykset sähköpostistani talteen, ja tarkensin niistä minulle epäselviksi jääneitä kohtia muilta konstaapeililta. Näin sain kasattua alkuun hyvän rungon, jota lähdin työstämään haastatteluiden ja lisätiedon hankinnan avulla.

Kenttäopas on ulkomuodoltaan A6 kokoinen, paperinen tulostettu vihko, joka on sivumäärältään 21 sivua. Kenttäoppaan koko määrittyi sen mukaan, että se on hyvä pitää kenttähaalareiden taskussa. Tekstin koko piti olla sellainen, että sitä on helppo lukea. Vastaan itse ensimmäisen kenttäopas erän kustannuksista, sekä paperin että tulostusmusteen ja vihkojen niittauksen osalta. Ensimmäisen erän jälkeen opasta on mahdollista tulostaa, kun se toimitetaan Porin poliisille elektronisena aineistona. Laitan elektronisen aineiston lisäksi

Poriin myös oppaan tulostus ohjeet, jotta se on myös mahdollista tulostaa vihko muotoon jälkeinpäin. Opas on työstetty Word-kirjoitusohjelmalla.

Poliisiorganisaation sisäisinä lähteinä olivat minulle sähköpostit, valvonta- ja hälytyssektoria koskevat ohjeistukset sekä poliisimiesten haastattelut. Pysin hyödyntämään myös poliisi AMK -tutkinnossa käytyjen kurssien materiaalia, sekä tutkinnossa opittuja muita tietoja.

Hyödynsin harjoittelujaksoani siten, että keskustelin Porin poliisilaitoksen henkilöiden kanssa opinnäytetyön aiheestani. Kysyin paljon mielipiteitä siitä, mitä opas voisi mahdollisesti sisältää. Tietoa kerääntyi todella hyvin, pelkästään näiden vapaiden keskustelujen perusteella. Pysin hyödyntämään mahdollisimman paljon juuri näitä keskusteluja, koska koin niiden tuovan esiin juuri sellaisia asioita, joita ei tule huomanneeksi, jos kukaan ei siitä huomautta. Kokeneet kenttämiehet pystyvät antamaan vinkkejä sellaisista asioista, jotka tulevat varmasti vastaan, mutta niistä ei välttämättä ymmärrä kysyä. Kokemuksella oli myös hyöty siinä suhteessa, että he tietävät mitä vaaditaan ja sen, miten monia erilaisia tapoja on tehdä asioita, siten että ne tehdään kuitenkin oikein.

Haastattelut suoritin teemahaastatteluina. Valitsin haastateltavat sen perusteella, että sain jokaisesta osa-alueesta jotakin sellaista tietoa, jonka koin tarpeelliseksi opasta varten. Kuuntelin ohjeita muilta konstaapeleilta siitä, kenet kannattaa valita haastateltavaksi. Konstaapelit tietävät toistensa osaamisalueet monen vuoden kokemuksella, ja he osasivat hyvin kertoa, kuka henkilö on paras kertomaan mistäkin osa-alueesta. Haastateltavia olisi voinut olla vielä paljon enemmänkin. Ei olisi ollut ollenkaan huono ajatus haastatella koko laitoksen valvonta- ja hälytyssektoria, mutta käytännössä se ei nyt ollut mahdollista. Halusin pitää haastattelut sellaisina, että minulla on mahdollisuus saada jokaisesta haastattelusta myös mielipiteitä jo saaduista tiedoista. Haastateltavat olivat pääasiassa sellaisia, joiden kanssa olen myös työskennellyt, koska ajattelin sen olevan asia, joka pitää haastattelut sopivan rentoina ja sellaisina, että minä saan niistä eniten irti.

Haastattelu tyylejä on erilaisia, ne voivat olla hyvin tiukkoja ja tarkkaan mietittyjä kysymysten ja järjestyksen suhteen. Tällaisia haastatteluja kutsutaan strukturoiduksi haastatteluksi. Haastattelut voivat myös olla vapaampia, jolloin haastattelu tilanne voi olla esimerkiksi vain vapaata keskustelua, tällöin haastattelua kutsutaan strukturoimattomaksi haastatteluksi. Haastattelut voivat olla myös kaikkea edellä mainittujen väliltä.

(Kananen,2015,144) Minä valitsin haastattelutyyliseksi teemahaastattelun, eli strukturoimattoman tyylin, tällöin minulla oli valittuna teemat, joista haastateltavien kanssa keskusteltiin. Varmistin sen, että saan vastauksia oppaaseen liittyviin kysymyksiin, mutta samalla saan myös mahdollisuuden saada tietoa, jota on mahdollista käyttää oppaassa hyödyksi. Strukturoidulla haastattelulla en olisi välttämättä saanut niin laajasti ja kattavasti tietoa kuin nyt olen saanut.

Teemahaastattelu on hyvin yleisesti käytetty haastattelun muoto opinnäytetöissä. Teemahaastattelulla saadaan vastauksia kysymyksiin, joihin vastaukset saattavat olla hyvinkin laajoja. Teemahaastattelun yksi mahdollisuus on sellainen, että aiheeseen liittyvän keskustelun edetessä esiin voi tulla uusia asioita tai kysymyksiä, jotka voivat olla hyödyksi tutkimukselle. (Kananen, 2015, 148.)

Suoritin omat haastatteluni pääasiassa kasvotusten, mutta osan haastattelin myös puhelimitse. Kysyin muutamia tarkentavia kysymyksiä myös sähköpostin välityksellä. Minulla oli mukana aihealueet, joita olin suunnitellut tulevan oppaaseen. Aihealueet tulivat valituksi useiden keskusteluiden ja pohdintojen tuloksena. Tarkoituksena oli, että myös haastatteluissa voidaan pohtia, mitkä aiheet päätyvät oppaaseen ja mitkä jätetään oppaasta pois. Sovin haastattelut siten, että kaikki eivät ole samalla viikolla. Halusin saada työstettyä opasta eteenpäin haastattelujen jälkeen, jotta minulla on seuraavassa haastattelussa lisää materiaalia sekä keskustelun aiheita.

4.2 Kenttäoppaan julkisuus ja salassapitomerkinnot

Opinnäytetyössäni pohdittavaksi aiheeksi nousi heti aluksi myös julkisuuskysymykset. Oppaassa käsitellään tietoja, jotka ovat mahdollisesti poliisin salassa pidettäviä asioita, tai muuten taktisesti sellaisia, jotka eivät sovellu julkiseen jakoon.

Opinnäytetyöt ovat Suomen perustuslain (11.6.199/731) 12 §:n 2 momentin mukaan julkisia ainakin lähtökohtaisesti. Mikäli opinnäytetöiden julkisuutta ei välttämättömien syiden vuoksi ole syytä rajoittaa. Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (21.5.199/621) 1 §:n kertoo myös viranomaisten asiakirjojen olevan julkisia, mikäli ei toisin määrätä. Viranomainen määrittää julkisuuslaissa 4 §1 momentin 1 kohdassa, ja siinä kerrotaan viranomaisen olevan valtion virastoissa ja laitoksissa työskentelevä sekä 2 momentin

mukaan myös muissa julkisissa tehtävissä olevaa tai hoitavaa työntekijä, mikäli käytettävissä on julkista valtaa. Ammattikorkeakoululaissa (14.11.2014/932) 21 § 2 momentissa määritellään, että ammattikorkeakoulun toiminnan julkisuutta ja samalla myös opinnäytetöiden julkisuutta sovelletaan julkisuuslain (621/1999) 4 §:n 1 momentissa kerrottua viranomaisen toiminnan julkisuutta.

Kenttäopas ei mene julkiseen jakoon Theseukseen, eikä myöskään minnekään muualle kuin Porin poliisilaitokselle. Salassapitomerkinnot tulee oppaaseen Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan.

Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjeeseen (Korander, Haikansalo 2017, 28-29) on kirjattu, että poliisiammattikorkeakoulu kirjastoineen saa julkaista poliisiammattikorkeakoulu opiskelijan opinnäytteen. Opinnäyte luovutetaan lisäksi myös Theseus-tietokantaan. Tästä opinnäytetyöstä on edellisen tekstin mukaan julkista koko raporttiosio, mutta salassa pidettäväksi merkitään leimoilla produktina tuotettu opas. Salassa pidettävät osiot laitetaan opinnäytteen liitteeksi ja merkitään asiaan kuuluvalla tavalla.

4.3 Kenttäoppaan jakelu

Kenttäopas tulee jakeluun Porin poliisilaitoksen alueelle pääasiassa valvonta- ja hälytyssektorilla toimiville poliisimiehille. Opas tullaan laittamaan jakoon ensin tulostettuina versioina koekäyttöön heille, joita olen oppaaseen haastatellut. Tämän jälkeen opas jaetaan sekä sähköisesti, että paperisena versiona kenttäryhmille. Koen että opas tulee olemaan tärkeä työväline varsinkin Poriin harjoitteluun tuleville ja oleville poliisimiehille. Ensimmäisen kerran kenttäopas menee jakeluun vuoden 2019 loppupuolella.

Kenttäoppaan jakelu ei voi kovin suuresti laajentua, koska ohjeet ja toimintatavat koskevat juuri Porin ja osaltaan Satakunnan aluetta. Osat ohjeista koskee laajasti koko Suomeakin, mutta pääasiassa vain Satakunnan aluetta ja joissakin asioissa vain Porin aluetta. Tarkoituksena on kuitenkin saada jakelu toteutettua niin, että jokainen Porin poliisilaitokselle tuleva harjoittelija sekä uusi työntekijä saisi oppaan haalarin taskuunsa perehdytyksen yhteydessä. Porin poliisilaitokselta on näytetty sille vihreää valoa, mikäli opas täyttää laatukriteerit ja vaatimukset heidän puolestaan.

5 YHTEISTEISTEN TOIMINTAKÄYTÄNTÖJEN MERKITYS TYÖYHTEISÖSSÄ

Työyhteisön hyvinvointi on hyvän työtuloksen perusta. Työyhteisön hyvinvointiin on syytä perehtyä ja se on hyvä pitää mahdollisimman hyvällä tolalla. Työyhteisön hyvinvointiin liittyy vahvasti työyhteisön yhteiset toimintatavat ja niiden noudattaminen. Mikäli joku työyhteisön jäsenistä ei noudata yhteisiä toimintatapoja, saattaa se aiheuttaa yhteisössä erimielisyyksiä tai muita hankaluuksia.

Kun opinnäytetyöni aihetta pohdittiin, ja tämän aiheen valintaan päädyttiin, niin tuli ilmi, että yksi syy tämän aiheen valintaan on mielestäni se, että opas voisi jollakin tavalla edistää Porin poliisin jo nyt hyvää työyhteisöä vieläkin paremmaksi. Kenttämuistion yksi tarkoitus on saada toimintatavat yhtenäisiksi ja näin parantaa työyhteisön yhteistoimintaa sekä luottamusta. Siksi ajattelin, että olisi hyvä perehtyä hieman aiheeseen työpaikan yhteistoiminnan merkityksestä ja yhteisten toimintakäytäntöjen merkityksestä.

Työ on se, joka myös vaikuttaa työilmapiiriin, jopa hyvin suurilta osin. Keinot työhyvinvoinnin kestävään paranemiseen on siis kehittää joko työtä tai työprosessia. Työtä voi kehittää joko luomalla työstä sujuvaa ja saamalla henkilöstö sitoutumaan sujuvuuden pitämiseen. Kenttäoppaan avulla luodaan selkeää ohjeistusta, joka johtaa yhteisiin toimintatapoihin, jotka taas edistävät omalla tavallaan työhyvinvointia. Kun työ on suunniteltu hyvin, niin sen tekeminen hoituu helpommin. (Aro, 2018, 87-92)

Työelämä ja työn sisäiset asiat muuttuvat nopeasti, joka lisää työntekijälle suorituspaineita ja lisää haastetta työn kehittämiseksi. Sen vuoksi työn kehittämiseksi olisi hyvä tehdä hyvin arkista ja yksinkertaista ja sille pitää ehdottomasti varata aikaa. Työntekoa voi kehittää jatkuvilla pienillä parannuksilla, ilman sen suurempaa räjähystä. Työelämää helpottaa myös luotu rakenne tai tapa, jolla hyvät ideat ja toimintatavat saatetaan koko organisaation tietoon. (Aro, 2018, 98)

Työilmapiiriin vaikuttavat myös hyvin suuresti ihmisten väliset luottamussuhteet. Kun työilmapiiriä halutaan kehittää, pitää mahdollisesti ottaa riskejä ja riskien ottaminen vaatii hyvää luottamusta työyhteisön välillä. (Aro, 2018, 123) Hyvä työilmapiiri perustuu siihen, että kaikki, myös määräaikaiset työntekijät ovat tietoisia siitä, mitkä ovat heidän työtehtävänsä, ja mitä heiltä odotetaan. Hyvä työyhteisö myös noudattaa sovittuja ohjeita, esimerkiksi työaikoja. (Opintokeskus)

5.1 Työyhteisö

Työyhteisö on työssä olevien henkilöiden ja heidän työympäristöjensä muodostama kokonaisuus. Sitä kokonaisuutta on mahdollista kehittää. Työ yhteisöön kuuluu kaikki siinä työympäristössä työskentelevät ihmiset. (Tarkkonen s. 137) Toimiva työyhteisö koostuu yhteisestä päämäärästä sekä yhteisestä tavoitteesta. Toimivaan työyhteisöön tarvitaan myös selkeä työn- ja vastuunjako, jolloin jokainen työyhteisön jäsen tietää, mitä työnteolla odotetaan saavuttavan. Toimintatavat tulee sopia yhdessä, ja päätöksenteon tulisi olla hyvinkin läpinäkyvää. Mikäli työyhteisössä syntyy ristiriitoja, olisi ne hyvä ottaa nopeasti käsittelyyn. (<https://www.ttl.fi/tyoyhteiso/>)

6 POHDINTA

6.1 Projektin arviointi

Opinnäytetyö projektin laajuus yllätti minut jonkin verran. Halusin haastetta sillä, että halusin saada tehtäväkseni työn, joka tulee mahdollisesti oikeaan käyttöön. En halunnut päästä opinnäytteestä liian vähällä, vaan halusin haasteen myötä saada itse työstä enemmän irti.

Kun työtä ja työntekoa arvioi jälkikäteen, on helppo huomata mitä olisi mahdollisesti tehnyt toisin. Olisin voinut aloittaa haastattelut aiemmin, mutta myös tiedon keräämisen olisin voinut aloittaa aggressiivisemmin heti kun opinnäytteen aihe varmistui. Sain kuitenkin järjestettyä kaikki osa-alueet hyvin ja sain mielestäni työtä hyvää vauhtia eteenpäin koko

ajan. En jättänyt mitään viimeinkin, ja sain työstettyä ja hiottua työn molempia tuotoksia produktia ja raporttia pikkuhiljaa eteenpäin koko ajan.

Opinnäytteen valmistamisen vaiheessa minua haastettiin kovasti siitä, onko opas varmasti tarpeellinen vanhemmillekin poliisimiehille, vai olisiko kohderyhmä enemmän harjoittelijat ja vastavalmistuneet Poriin harjoitteluun tai töihin tulleet konstaapelit. Pohdin tätä pitkään ja edelleen työn valmistuessa olen sitä mieltä, että opas on hyödyllinen kaikille, jotka siitä haluavat ottaa hyödyn irti. Harjoittelijat ja vastavalmistuneet mahdollisesti etupäässä, mutta myös muut voivat hyötyä yhtä lailla oppaasta.

6.2 Projektin lueteltavuus

Kun lähdin tekemään opinnäytetyötäni, pohdin että miten saan työssä niin luotettavan, että kaikki haluavat sen käsiinsä ja luottavat vasta valmistuvan poliisiopiskelijan taitoihin luoda käytettävä työväline valvonta- ja hälytystoiminnan käyttöön. Halusin saada varmuutta asiaan ja keskustelin oppaan tilaajan kanssa asiasta ja tulimme siihen tulokseen, että hyväksytän oppaan usean eri portaan kautta, jotta siinä ei varmasti ole virheitä, tai väärää informaatiota.

Opinnäytetyön produktin vaiheet olivat tiedon kerääminen, alustava kasaaminen, lisätiedon kerääminen haastatteluilla ja lopuksi tiedon kasaaminen oppaaksi ja tämän jälkeen tarkistus eri henkilöillä, jonka jälkeen sain valmiiksi oppaan, jonka uskon olevan hyvin luotettava ja käyttökelpoinen. Mitään oppaan sisällöstä ei ole keksitty itse, vaan kaikki tietoperusta on aikaisemmista ohjeistuksista varmistettua ja hyväksi todettua. Kaikki haastatteluissa saatu tieto on varmistettu oikeaksi. Luotan oppaan käytännöllisyyteen ja näin uskon oppaan olevan niin luotettava, että haluan sen tulevan käyttöön Porin valvonta- ja hälytyssektorilla. Mikäli oppaassa huomataan ajan kuluessa joitakin virheitä tai kehitysehdotuksia, olen kertonut, että olen valmis opasta myös kehittämään.

Oppaan kaikki ohjeistukset pohjautuvat lakiin, poliisihallituksen tai Porin poliisilaitoksen ohjeisiin tai määräyksiin. Mitään, millä ei ole varsinaista määräystä tai ohjetta, ei laitettu oppaaseen, juuri sen vuoksi, että oppaan pitää olla käyttökelpoinen ja läpinäkyvä. Käytänteitä ja tapoja tehdä asioita on varmasti monenlaisia, mutta opinnäytteenä laajaan jakeluun menevän opas vihon on oltava sellainen, että se täyttää määritetyt kriteerit. Opas on näytetty ja hyväksytetty Porin poliisilaitoksen komisariolla, sekä myös kenttäjohtotasolla. Haastatteluissa saadut materiaalit on pyritty tarkastamaan joltakin sellaiselta henkilöltä, jolla

on erikoistietoa sen asian ohjeista ja määräyksistä, ja näin ollen on saatu poissuljettua se, että asia ei olisi tarpeeksi luotettava oppaaseen. Oppaan teossa on myös pyritty siihen, että mitään yksittäisen haastateltavan toimintatapoja ei oppaaseen laiteta, vaan ohjeet noudattavat poliisilaitoksen ohjeistusta ja ohjeet ovat hyvin pitkälti pohja, jonka päälle ruvetaan asiaa rakentamaan. Minä luokittelen oppaan luotettavaksi.

6.3 Oman oppimisen arviointi

Oman oppimisen arviointi on haastava tehtävä, koska on hyvin vaikeaa muistaa se, miten vähän joistain asioista tiesi ja miten paljon itse työ onkaan opettanut. Onnekseni säilytin ihan kaikki pienetkin muistiinpanot koskien tätä opinnäytettä ja niiden avulla pystyin katsomaan pitkälle taaksepäin. Opinnäytetyö oli aihepiiriltään mielestäni enemmän kuin hyvä, mutta toi myös minulle jonkin verran ennalta arvaamattomia haasteita. Otin haasteet mielestäni hyvin vastaan, ja pyrin selvittämään ne mahdollisimman hyödyllisimmällä tavalla.

Kenttämuistion luominen toi pöydillä ja sähköposteissa pyörineet laput ja ohjeet yhteen, yksien kansien väliin. Kenttämuistion luominen antoi myös minulle todella paljon tietoa, ja opin paljon uutta. Tehtäviin ja ohjeisiin oli erittäin mielenkiintoista perehtyä ja miettiä, miten ne saa sellaiseen muotoon, että nopeassakin tilanteessa on helppo katsoa ohje, tai toimintatapa jollekin asialle joka muistiosta löytyy. Minulle tärkeää oli, että oppaasta tulee helposti käytettävä ja ennen kaikkea käytännöllinen. Oma poliisiuraani on takana niin pieni hetki, että en välttämättä osaa arvioida, mikä on tärkeä tieto ja mikä vähemmän tärkeä. Kun haastattelin konstaapeleita ja muita toimijoita Porin poliisilaitoksella, niin opin siitä hyvin paljon asioita ja olin hyvin tyytyväinen aiheen valintaan. Kun perehtyy joihinkin keikkoihin syvällisemmin, niin siitä saa hyvin paljon enemmän tietoa, kuin osaa itse ajatellakaan. Yhtenä inspiraation lähteenä minulle toimi jo koulussa jaettu viestivihko, joka oli lähes jokaisella konstaapelilla haalareiden taskussa, ja useampi käytti sitä viikoittain.

Opin opinnäyteprojektista hyvin paljon. Tärkeimpänä oppina koen sen, että ensimmäistä kertaa oman opiskelu-urani aikana tein kirjallista työtä siten, että jaoin työn vaiheisiin ja keskityin aina yhteen kohtaan kerralla tarkemmin. Opinnäytetyö on nimenomaan projekti oman oppimisen kanssa ja siitä saa hyvin paljon irti, jos haluaa saada. Tämä opinnäytetyö on sen kaltainen työ, että tämän tekemisen myötä on ollut mahdollisuus oppia todella paljon

asioita, joita ei välttämättä muuten olisi tullut opeteltua vielä tässä vaiheessa. Poliisiorganisaatiossa on paljon ihmisiä, jotka opettelevat asiat vasta sitten kuin on viimeinen pakko, on myös toisenlaisia, jotka opiskelevat uutta mielellään ja opettavat oppimansa muille työntekijöille.

Olen hyvin kiitollinen siitä, että minulle annettiin mahdollisuus tehdä tämä opas kenttätoiminnan käyttöön. Minulle ei olisi voinut tulla parempaa opinnäytteen aihetta. Opas oli yllättävän työläs tehdä, kun koko ajan tuli ahneemmaksi, ja halusi lisää tietoa. Huomasin että en ollut tyytyväinen mihinkään määrään, olisin halunnut vielä paljon enemmän tietoa oppaaseen, jotta olisin voinut varmistaa sen, että kaikki tulevat hyötymään oppaasta. Minua kuitenkin vedettiin takaisin maantasolle toisessa opinnäytetyö seminaarissa, ja jopa kehoitettiin miettimään sitä, olisiko opas voinut olla vähemmän laaja. En kuitenkaan halunnut lähteä tietoa poistamaan, mutta kävin oppaan vielä useaan kertaan läpi, jotta sain kaiken tarvittavan tiedon lisättyä ja tarkistettua, että kaikki oppaaseen kirjoitettu on oikein ja huolimattomuus virheitä ei pääsisi maaliin asti.

7 LÄHTEET

Airaksinen, Tiina 2009: Toiminnallinen opinnäytetyö. Diaesitys. Luettavissa: <https://www.slideshare.net/TiinaMarjatta/toiminnallinen-opinnytety-tekstin>. Luettu 4.11.2019.

Aro, Antti 2018: Työilmapiiri kuntoon. Helsinki, Alma Talent.

Haikansalo, Anu & Korander, Timo 2017: Opinnäyteohje. Poliisiammattikorkeakoulu.

Kananen, Jorma 2019: Opinnäytetyön ja Pro gradun pikaopas: Avain opinnäytetyön ja Pro gradun kirjoittamiseen. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, Jorma 2015: Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitat opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Korpela, Jukka: Datatekniikka ja viestintä: Jukan avoin tietosivusto. <http://jkorpela.fi/kirj/7.7.html>. Luettu 4.11.2019

Kotimaisten kielten keskus: Ohjeita ohjeiden tekijöille. Luettavissa: https://www.kotus.fi/ohjeet/virkakieliohjeita/ohjeita_ohjeiden_tekijoille Luettu 28.06.2019

Nakari, Risto & Valtee, Pasi 1995: Menestyvä työyhteisö: Yhteistoiminnallisuuden näkökulmia. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Opetushallitus. SWOT-analyysi. Luettavissa: <https://www.oph.fi/fi/ohjelmat/osio-2-mina-ja-strategia-swot-analyysi>. Luettu 27.10.2017

Opintokeskus. Työpaikan toimintatavat. Luettavissa: <https://www.tjs-opintokeskus.fi/julkaisut-ja-aineistot/verkkoaineistot/parjataan-patkissa/tyopaikan-toimintatavat>. Luettu 4.11.2019.

Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Pk-yritysten johtamis- ja kehittämistyökalupakki. SWOT-analyysi. Luettavissa: <https://www.oph.fi/fi/ohjelmat/osio-2-mina-ja-strategia-swot-analyysi>. Luettu 27.10.2018

Porin poliisilaitos: Ohjeista ja määräyksiä 2012-2019 (Ei julkisia)

Työterveyslaitos. Toimiva työyhteisö. Luettavissa: <https://www.ttl.fi/tyoyhteiso/>. Luettu 2.11.2019

Vilkkä, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003: Toiminnallinen opinnäytetyö. Tammi.

8 LIITTEET

Kenttäopas, Liite 1